

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qualificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quaestio 1. Quid sit Deus; quidve sub nomine isto veniat intelligendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

TRACTATUS I. DE ESSENTIA,

ET EXISTENTIA DEI, DEQVE EIVS
cognoscibilitate abstractiua, seu per alienas
species. Atque adeò de Attributis
Dei in communi.

AD materiam huius Tractatus (qui iuxta dicta in Praefatione iure praecedit ceteros) generatim est supponenda tota doctrina data à nobis in Pharo Scientiarum de cognitione humana, de obiectoque humanitatis cognoscibili vniuersè. Speciatim autem doctrina tradita etiam ibi disp. 8. & 9. de Actu obiectiuo in vniuersum, De enteque essentia, & existentia. Atque de opposito non ente. Quare duabus ille disputationibus absoluetur. Alterà de essentia, & existentia Dei, deque eius cognoscibilitate abstractiua. Alterà de Attributis Dei in communi. In quibus subinde saepe specialius ad loca dicta, quatenus opus fuerit, nos referemus.

DISPUTATIO PRIMA.

De Essentia, & Existentia Dei. Deque
eius cognoscibilitate abstractiua,
seu per alienas species.

Quia in multis disputationibus huius Operis, potissimum verò in primà hac, & in secundà subsequente Deus non solum secundum, se, sed etiam prout à nobis viatoribus cognoscibilis considerandus est; de eius cognoscibilitate abstractiua, seu per alienas species, per quas à nobis pro praesenti statu cognoscitur, imprimis oportet quaedam statuere. Quod in praesenti disputatione vnà cum ceteris in eà tradendis praestabimus.

QVÆSTIO I.

*Quid sit Deus; quid ve sub nomine
isto veniat intelligendum.*

Multi hanc quaestionem praetermittunt, quòd censeant, Deum ob suam simplicitatem, & infinitudinem nec definibilem esse, nec verbis à nobis explicabilem, quoad quid est. Id quod supponit S. Th. 1. par. quaest. 3. in praefatio quaest. 1. dicit, *De Deo scire non possumus quid sit.* Imo expriment Patres communiter. August. enim tom. 9. lib. de cognitione veræ vitæ, cap. 7. initio sic habet, *Summus spiritus, sicut à nullo intellectu valet proprie cogitari, sic nulla definitione poterit proprie definiti, vel determinari.* Nazianz. orat. 49. quæ est de fide, ait, *Deus qualis sit, nec mente concipi, nec animo definiti potest.*

Damasc. lib. 1. fid. cap. 2. dicit, *Quid Dei essentia sit, nec scimus, nec dicere possumus.* Et cap. 4. *Quòd Deus sit, liquidò constat: quid autem ratione essentia, natura que sit, nullo modo cognosci potest.* In eadem sententia sunt S. Dionys. de mystica Theologia, & cap. 7. de diuinis nominibus. Chrysost. tom. 5. homil. 1. & 2. de incomprehensibili Dei natura. Clemens Alex. 6. Strom. pag. vii. Euthim. in Panopolia, tit. 4. & 5. Cyprian. in Prologo de Cardin. Christi operibus. Iustin. mart. in exposit. fid. sub med. & alij. Cuius ratio à priori videtur esse: quia, cum Deus non ponatur in predicamento, nec constet genere, & differentia, vt communiter docent Theol. cum S. Th. 1. par. quaest. 3. artic. 5. & lib. 1. contra Gent. cap. 25. & de potentia quaest. 7. artic. 3. definitionem quiditativam habere non potest; cum hæc, vt logicis est notum, ex genere constet, & differentia rei definita.

Cæterum, quamquam verum sit, Deum à nobis in hac vita mortali non posse quiditatiuè cognosci proprio conceptu, nedum quiditatiuè explicari, sicuti est in se: quia solum possumus eius quiditatem rimari per speculum, & in ænigmate 1. ad Corinth. 13. quod potissimum intendunt Patres locis commemoratis. Quamquam etiam Deus proprio genere, & differentia non constet, propriaque subinde definitione genere, & differentia constante à nobis definiti non valeat; de quo tractandum inferius disp. 11. Attamen negari non potest, Deum aliquali definitionis, seu descriptionis genere optime posse à nobis pro hoc statu definiti, seu explicari; vt supponunt August. & Iustin. locis citatis. Imo multo melius, quam definitimus, & explicamus res alias creatas, quarum scientiam comparare studemus: quoniam maiorem, euidentioremque notitiam habemus attributorum, seu proprietatum Dei, quam plurium creaturarum: & certum est per proprietates, alioquin notas, vnius cuiusque rei essentiam notescere, à nobisque defini-

A fini-

finiri, siue explicari pro hoc statu, vt pluribus declarauimus in Pharo Scient. disp. 27. Neque opus est, quod huiuscemodi definitiones, seu descriptiones ad hoc, vt perspicue manifestent rem definitam, constent proprio genere, & differentia: imo per solam rei proprietatem absque vilo genere proprio, aut æquiuallente, vt loco citato docuimus, & exemplis probauimus.

4 Accedit, quod vnum, imo præcipuum ex principijs in fronte cuiusque scientiæ humanæ ponendum, seu supponendum aliquis definitio, seu explicatio subiecti eiusdem scientiæ est. Quare, quoties de aliquo subiecto scientiæ contextenda suscipitur, ante omnia, quidam illud sit, querendum, & explicandum est, quæ ratione nos exposuimus in dicta Pharo disp. 19. quæst. 8. Cùm igitur in præsentiarum scientiam de Deo nostro aggrediamur, aliqua conceptus obiectiui eius definitio, seu explicatio inuitabiliter prorsus debet præmitti. De quo plura dicemus insuper quæst. 3.

5 Igitur Deus pro nunc sic potest definiti, seu describi: *Deus est ens quoddam sublime, increatum, à quo cætera cuncta entia, tanquam à suo fontali principio, trahunt originem, & habent esse.* Talis enim est haud dubie conceptus, quem homines vulgò de Deo statim, audito eius nomine, formare solent; vtpote reliquis fortasse notior, qui per alia Dei attributa concipi possunt, Quisnam autem conceptus Dei essentia eius censeatur, vt definitio per illum data, siue illum immediatè declarans quidam, & essentialis putari possit, quæst. 10. examinetur.

QUESTIO II.

An sit Deus.

6 Omnium primi, qui Deum esse negarunt, atque ideo Athei, siue Atheistæ, quasi sine Deo, dicti sunt, fuerunt Diagoras, Milesius, Theodorus Cyrenæicus, Euemerus, Tegeates, & alij post Protagoram id ipsum in dubium vocantem, vt testatur Cic. lib. 2. de naturâ Deorum, Plutarchus lib. 2. de placitis Philosophorum cap. 7. Lactan. lib. 1. diuinarum institutionum cap. 2. & lib. de Ira Dei cap. 9. Euseb. lib. 4. de præparat. Euangel. cap. 6. August. lib. 3. contra litter. Petiliani cap. 21. & Theodoret. lib. 2. & 3. Græcicæ. affection. De quo plura eruditè, vt asolet, nosser Raynaudus in sua Theologia naturali distinct. 5. quæst. 1. artic. 8. Tales etiam nostro tempore sunt multi Pseudopolitici, qui, omni internâ fide, cultu, & religione Dei abiectâ, si quam pietatis, aut religionis simulatam retinent speciem, eam ad externam, politicamque gubernationem dumtaxat referunt. Vt videre est apud Lindanum in suo Dubitatio, & apud Stanislaum Reticum lib. 1. de Atheismis Euangelic. cap. 20. Qui quidem Pseudopolitici, animam in primis, sibi persuadent, simul cum corpore interire; indeque prout in Atheismum aut prorsus negant, esse Deum, aut eius relegant prouidentiam. In tale barbarum deturbat miseris homines viatorum, & hæresum procella. Videatur Praetol. lib. 1. hæres. 77. & nosser Recupit. lib. 1.

de Deo quæst. 8. cap. 2. Apud quos de his plura.

Propositio Vnica.

Certissimum est, esse Deum.

7 Id namque imprimis est articulus fidei sacrissime traditus, aut suppositus in sacris litteris Exod. 3. *Ego sum qui sum.* Et, *Qui est misit me ad vos.* Quibus Deus asseritur esse, qui existit. Vide in huic locum Pererium nostrum disput. 12. & 13. Ad Hæbræ. 11. *Crederet enim oportet accedentem ad Deum, quia est, & inquirentibus se remunerat sit, &c.*

Deinde hæc veritas adeo ipso est rationis lumine perspecta, vt eius aperta notitia quasi congenita naturæ, ipsique indita videatur. Testantur id communiter Patres. Accipe eorum aliquot testimonia. Nazianz. orat. 2. de Theol. ait: *Ratio illa diuinitis omnibus instita, ac primum in pectoribus nostris condita, cunctisque mortalibus innoxia nos ab his rebus, qua oculis cernuntur, ad Deum subuexit.* Arnob. lib. 1. aduersus Gent. paulò ante medium: *Quisquam ne, inquit, est hominum, qui non cum istius Principis notione diem prima natiuitatis intrauerit. Cui non sit ingenitum, non affixum, imo ipsis penè in genitalibus matris non impressum, non insitum, esse Regem, ac Dominum, eundorum, quæcumque sunt, moderatorem? Nyl. lib. de Beatitud. ad illam, *Beati misericordes, &c.* Opinio, inquit, de Numine diuino naturaliter quidem instita est omnibus hominibus. Hieron. in illud Job 36. *Omnes homines vident eum, ait, Per naturam bonum notitia Creatoris inest cordibus hominum.* Chrysof. homil. 3. in cap. 1. ad Rom. aliquanto post principium sic habet: *Cognitionem sui Deus hominibus iam inde ab initio indidit.* Damasc. lib. 1. fid. cap. 1. ait: *Nemo est mortalium, cui non hoc adeo naturaliter insitum sit, vt Deum esse, perspectum habeat. Quin ipse quoque res condita, earumque conseruatio, atque gubernatio diuina naturæ maiestatem predicant.* Theophil. explicans illud ad Rom. 1. *Quia, quod notum est Dei, manifestum est illis, &c.* ait, *Veritas, siue, que de Deo est, cognitio mortalibus ab initio est instita.* Tertul. lib. de spectacul. cap. 2. post principium, *Nemo, inquit, negat; quia nemo ignorat, quod vltro natura suggerit; Deum esse vniuersitatis conditorem.* Pariterque passim loquuntur reliqui Patres. Quorum plura testimonia referunt Fasol. 1. par. quæst. 3. artic. 2. dub. 2. Vazq. disp. 19. cap. 1. Granad. controu. 1. tract. 1. disp. 1. Arrub. disp. 9. cap. 1. Tanner. disp. 2. quæst. 1. dub. 3. Gill. lib. 1. tract. 8. cap. 1. & seqq. & alij.*

9 Testatur id ipsum ipsa praxis omnium nationum Mundi. Nulla enim vnquam tam barbara fuit, supra quam signatum non fuerit aliquod diuinitatis lumen. Ob id dicebat Epicurus apud Cicer. lib. 1. de natura Deorum: *Genes omnes perceptionem quandam (quam ipse prolepsim vocat) habere, quod Deus sit, naturaliter hominum animis sine lege, sine more, sine instituto, aut sine doctrina insertam.* Vide plura huiusmodi testimonia Ethnicorum, quæ congerit ad rem Eugubin. lib. 1. 2. & 6. de perenni Philosophia. Vt mirum profectò fuerit, extitisse vnquam aliquem hominem adeo insipientem, vt dixerit in corde suo, *non est Deus, iuxta Prophetam psalm. 13. Quisquis autem id dixit, in corde dixit: quia, vt notat August. ibi, tam vecordem insaniam, mente*